

Bestemmelserne om Sygdomstilfælde og deslige. Praktisk taget tror jeg derfor, det var en temmelig uheldig Bet at vælge, og jeg tror ogsaa, at det ærede Medlem kom til det Resultat, at vi endnu ikke være ganske modne til at gaa den, saa for saa vidt kan det jo være, at vi blive enige om at blive staaende ved en Lyendelovgivning og udvikle den paa bedste Maade. Det ærede Medlem for Sorø Amts 1ste Valgkreds (Zahle) gjorde nogle almindelige Bemærkninger, og navnlig kom han stærkt ind paa Spørgsmaalet om Opholdsbøger for Enhver. Det kommer nu saa meget an paa, hvorledes man vil indrette en saadan Opholdsbog, om den vil komme til at gjøre nogen virkelig Nytte, eller om den kun vilde genere som Noget, man altid maatte slæbe med sig. Jeg er noget tilbøjelig til at tro det Sidste. Jeg vilde nu ikke være saa overordenlig bange for, at der blev indført en saadan Bestemmelse, at enhver Indboer er pligtig til at legitimere sig paa en vis bestemt Maade, og jeg tror at kunne anbefale det ærede Medlem at søge Assistance i Lands-thinget, hvor man ifjor var inde paa den Materie og heller ikke var bange for at gaa ind paa det ærede Medlems Mening. Men jeg vil gjøre opmærksom paa een Ting, som er det Praktiske ved Sagen. Det ærede Medlem mente, at saa var man ube over alle Vanskeligheder, saa kunde man finde Bedkommende; men det kan man netop ikke, eller rettere sagt Betryggelse er der ikke. Hvorledes vil saa Sagen komme til at se ud derefter: Mistlig Omgang med Opholdsbøger, Mangel paa Tilmeldelser og Afmeldelser, og jeg er vis paa, at Opholdsbøgerne vilde komme i en overordentlig Uorden og saa vilde Herredsfogeder og Politiretter komme i Virksomhed og faae noget at bestille. Opholdsbøgerne for Fremmede have allerede virket i den Retning, men den nu omtalte Bestemmelse om Opholdsbøger vilde snart forøge Sagenes Mængde. Bedkommende vilde blive Straf undergivne, og jeg frygter for, at mange Menneſter vilde blive Straf undergivne blot paa Grund af Forglemmelse. Det kan ikke, at det ærede Medlem selv, naar han reiste ind til Rigsdagen, glemte at melde Afgang fra Sorø, eller mulig en Anden af os kunde gjøre det, og hvis Politimesteren da fik fat i os, vilde vi neppe synes rigtig om det. Hvis Bestemmelsen kunde afstedkomme stor Nytte, skulde jeg ikke være mod den, men det forstjerner en nærmere Undersøgelse, om den praktisk taget vil være af den Nytte, som det ærede Medlem antager. Jeg skal tillade mig nogle enkelte Bemærkninger om selve Lovforslagets Afſnit og kan meget gjerne gaa ind paa, hvad der blev sagt af det ærede Medlem, som først havde Ordet (N. Jensen, Aarhus Amts 3die Valgkreds). Lovforslaget falder i 3 Afſnit, skjøndt det er tvivlsomt, om det ikke rettere kan siges at falde i 4. Den første Del, som Ingen har ytret sig om, er Reguleringen af Fæstemandsinstitutionen, og jeg kan ikke noksom talle den ærede Minister,

fordi han har taget denne Del med, thi denne Institution trænger i høi Grad til at tages under Behandling. Det blev ogsaa ifjor anerkjendt fra flere Sider, tror jeg, og jeg udtalte mig bestemt i den Retning. — Der er faktisk, hvorledes det skal være i Byerne og Handelspladserne, medens der kun er givet Bemyndigelse til for Landets Bedkommende at indføre noget Egnende. Jeg skal strax sige, at man maaste gjerne kan blive staaende derved; men jeg vil dog ogsaa udtale, at jeg er tilbøjelig til at tro, at der er mange Steder paa Landet, hvor der allerede nu viser sig en bestemt Trang til at faae Forholdene ordnede. Det er ikke ualmindeligt, at der findes Fæstemænd paa Landet, og der kan paavises ikke faa Steder, hvor Institutionen florerer paa det Skjønneste. I § 2 nævnes der, at de nærmere Forholdsregler, som Fæstemanden under Udførelsen af sit Hverv har at iagttage, blive at indføre i hans Bevilling. Jeg skal gjøre opmærksom paa, at jeg tror, at det vilde være ganske heldigt, om man i selve Loven kom ind paa at bestemme, at naar der skete en Bortfæstning, skulde der gives en Tilføjelse i Studsmaalbogen om, hvem der var bortfæstet, til hvem han var bortfæstet, hoormed det var betalt i Gebyrer. Det er min Overbevisning, at der i mangfoldige Tilfælde betales dobbelt, et Gebyr af Lyendet og et Gebyr af Husbonden, og det tror jeg, ikke er berettiget. Derfor vilde det være heldigt, at det stod som en bestemt Pligt, at det skulde indføres i Bogen. Jeg kan heller ikke Andet end være glad over, at man har medtaget Bestemmelser om Bortfæstning til Udlandet og inddraget det under Loven, thi i saa Henseende har der vistnok fundet ikke faa og temmelig sørgelige Misbrug Sted her i Landet, og det forekommer mig, at her er et Forhold, hvor man kan sige, at Lovgivningen bør, saavidt det fra Statsmagtens Side er muligt, indeholde al den Beskyttelse for de Smaa i Samfundet, der have ondt ved selv at varetage deres Lærv, som det i den Retning overhovedet er muligt at yde dem. Det næste Afſnit indeholder nogle Bestemmelser om den Husbonds Medansvarlighed, som fæster et Lyende, der ikke er lovlig skilt fra den forrige Hænsse og lægger med det Samme Medansvaret over paa Fæstemanden. Jeg har ifjor havt Leilighed til at paafalde den Slags Bestemmelser og kan kun være tilfreds med dem. Jeg skal gjøre opmærksom paa, at for dem, der maatte have nogen Betænknelighed i den Retning, maa den vistnok være væsentlig bortfalden, naar man sammenholder disse Paragrafer med Lovforslagets § 9, idet det nemlig vil ses, at Ansvaret for den anden Husbond, der i § 8 er betinget af, at Kontrakten ikke er ophævet, modificeres meget væsentlig ved Bestemmelsen i § 9, som jeg senere skal komme til, og som gjør, at naar Lyendeforholdet faktisk er hævet, kan Lyendet skaffe sig Attest for, at dette er hævet;